

رابطه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا در دانشجویان

زیور صباغی نژاد^۱، رضا پورسواری^۲، امین کرایبی^۳

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: توجه به عوامل زمینه‌ای و بافت در اطلاع‌یابی سلامت، نقش روشنگری خواهد داشت. پژوهش حاضر با هدف تبیین رابطه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا در دانشجویان انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه از نوع توصیفی بود و به روش همبستگی انجام شد. جامعه تحقیق را دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در کلیه مقاطع تحصیلی تشکیل داد. ۳۵۸ نفر نمونه انتخاب شدند و در نهایت، ۲۸۶ نفر مشارکت نمودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت با آلفای ۰/۸۱، عدم قطعیت، ۰/۸۵ و سایر کندریا، ۰/۸۶ بود.

یافته‌ها: میانگین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در گروه مردان بالاتر از زنان بود ($P = ۰/۰۰۳$). همچنین، دانشجویان دکتری حرفه‌ای و کارشناسی ارشد میانگین بالاتری نسبت به سایر مقاطع تحصیلی داشتند. تفاوت معنی‌داری در بررسی میانگین عدم قطعیت و سایر کندریا در گروه‌های جنسیتی و تحصیلی مشاهده نشد. بین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت و عدم قطعیت ($P = ۰/۰۰۱$)، جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت و سایر کندریا ($P = ۰/۰۰۱$) رابطه معنی‌داری وجود داشت. با استفاده از رگرسیون مشخص شد که عدم قطعیت و سایر کندریا به عنوان پیش‌بین‌های جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت می‌باشند.

نتیجه‌گیری: عدم قطعیت و تردید در خصوص شرایط مرتبط با سلامتی افراد و همچنین، اضطراب ناشی از مواجهه با اطلاعات سلامت، باعث افزایش جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در دانشجویان می‌شود.

واژه‌های کلیدی: سایر کندریا؛ رفتار جستجوی اطلاعات؛ علوم اطلاعات؛ عدم قطعیت

پیام کلیدی: نیاز به کسب اطلاعات سلامت با شرایط اضطرابی و تردیدهای سلامتی فرد مرتبط است.

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۷/۱۱

پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۹/۱۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۹/۱۵

ارجاع: صباغی نژاد زیور، پورسواری رضا، کرایبی امین. **رابطه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا در دانشجویان.** مدیریت اطلاعات سلامت ۱۴۰۰؛ ۱۸ (۵): ۲۱۰-۲۱۵

مقدمه

افزایش سطح دسترسی به فضای وب، موجب رشد چشمگیر در افزایش جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت شده است. اضطراب ناشی از جستجوی اطلاعات سلامت، سایر کندریا (Cyberchondria) نامیده می‌شود. سایر کندریا، جستجوی مکرر و بیش از حد اطلاعات پزشکی از طریق اینترنت است که با اضطراب و پریشانی همراه می‌باشد و با تلاش‌های شکست خورده در جهت کسب اطمینان مجدد، ادامه می‌یابد (۱، ۲). یکی از عوامل مؤثر در ارتباط با سایر کندریا، عدم قطعیت می‌باشد (۳). عدم قطعیت، نوعی سوگیری شناختی است که بر چگونگی دریافت، تفسیر و واکنش فرد به یک موقعیت نامطمئن در سطوح هیجانی، شناختی و رفتاری تأثیر می‌گذارد (۲). از دیدگاه Fergus، جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عامل بالقوه‌ای در افزایش عدم قطعیت می‌باشد که موجب تشدید اضطراب سلامت می‌شود (۴).

در پژوهش McMullan و همکاران، رابطه مثبتی بین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، اضطراب سلامت و سایر کندریا گزارش شد (۵). رابطه بین جستجوی اطلاعات سلامت و سایر کندریا در طیف وسیعی از متوسط تا ضعیف (۶) و یا قوی گزارش شده است (۷) که حاکی از روشن نبودن ابعاد این رابطه و

عوامل دخیل در آن است. با توجه به این سه متغیر، روابط چندگانه‌ای بین متغیرها قابل تصور خواهد بود. در برخی مطالعات، به رابطه جستجوی اطلاعات و عدم قطعیت (۱۵-۸)، جستجوی اطلاعات و سایر کندریا (۱۶، ۵) و رابطه با عدم قطعیت و سایر کندریا (۱) اشاره شده است. در تحقیق حاضر، روابط بین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا مورد نظر بود.

مقاله حاصل پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد به شماره ۹۸۲۱۸ می‌باشد که با حمایت دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام شده است.

۱- استادیار، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

۳- استادیار، مشاوره، گروه روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران
نویسنده طرف مکاتبه: زیور صباغی نژاد؛ استادیار، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

Email: saba.darya@gmail.com

پژوهش‌های زیستی دریافت گردید و در هنگام توزیع پرسش‌نامه (بدون نام) از فرم رضایت آگاهانه استفاده شد.

یافته‌ها

از تعداد ۳۵۸ پرسش‌نامه، ۲۸۶ عدد تکمیل شد و نرخ بازگشت پرسش‌نامه‌ها، ۷۹/۹ درصد بود. ۶۶/۱ (۱۸۹ نفر) درصد شرکت‌کنندگان را زنان و ۳۳/۹ درصد (۹۷ نفر) را مردان تشکیل دادند. این افراد در چهار مقطع کارشناسی (۴۵/۵ درصد، ۱۳۰ نفر)، کارشناسی ارشد (۱۱/۲ درصد، ۳۳ نفر)، دکتری حرفه‌ای (۳۸/۵ درصد، ۱۱۰ نفر) و دکتری تخصصی (۴/۹ درصد، ۱۴ نفر) قرار داشتند.

در بررسی نرمال بودن، توزیع آماره آزمون (Z) برای جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، $P = ۰/۵۸۴$ ، $P = ۰/۷۷۶$ ، عدم قطعیت $P = ۰/۹۳۱$ و سایرکنندریا $P = ۰/۹۱۵$ به دست آمد که نشان دهنده توزیع نرمال بود. میانگین سودمندی درک شده با $۲/۷۵$ ، نگرش کاربران نسبت به استفاده $۲/۷۱$ ، تصمیم به استفاده $۲/۵۴$ و سهولت استفاده $۲/۱۱$ به دست آمد. بنابراین، بالاترین میانگین مربوط به سودمندی درک شده و نگرش کاربران می‌باشد و بیشتر دانشجویان معتقد بودند که استفاده از اینترنت برای کسب اطلاعات سلامت سودمند می‌باشد. میانگین بعد آینده‌نگر عدم قطعیت، $۰/۶۳ \pm ۲/۷۰$ و بعد بازدارنده، $۰/۸۱ \pm ۳/۱۱$ گزارش شد. میانگین بعد تداخل یا اجبار سایرکنندریا $۳/۸۲$ اضطراب و پریشانی $۳/۳۲$ ، اطمینان مجدد $۳/۰۳$ و افراط $۲/۹۱$ به دست آمد. نتایج بررسی جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایرکنندریا در دو گروه زن و مرد در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: وضعیت جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایرکنندریا به تفکیک جنسیت

آزمون Levene	آزمون t برای برابری میانگین‌ها		مقدار P	مقدار P
	F	مقدار P		
جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت	۵/۱۲۵	۰/۰۳۶	۱/۸۱۳	۰/۰۸۷
عدم قطعیت	۰/۴۹۴	۰/۴۹۸	۰/۲۰۸	۰/۸۴۰
سایرکنندریا	۰/۵۵۶	۰/۴۷۳	۰/۹۴۸	۰/۳۶۵

یافته‌های مربوط به جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت نشان داد که میانگین زنان، $۲/۴۴$ و مردان $۲/۷۱$ و معنی‌داری $P = ۰/۰۳۶$ می‌باشد. بنابراین، اختلاف میانگین‌ها معنی‌دار بود. میانگین عدم قطعیت در زنان و مردان به ترتیب $۲/۸۸$ و $۲/۸۰$ به دست آمد و در مقایسه، $P = ۰/۴۹۸$ گزارش شد که نشان می‌دهد دو گروه زن و مرد اختلاف معنی‌داری با یکدیگر نداشتند. میانگین سایرکنندریا در زنان، $۳/۳۲$ و در مردان، $۳/۱۲$ به دست آمد و اختلاف میانگین‌ها معنی‌دار نبود. نتایج مربوط به مقایسه وضعیت سه متغیر به تفکیک مقطع تحصیلی در جدول ۲ ارائه شده است. اختلاف معنی‌داری بین مقاطع مختلف تحصیلی در زمینه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت وجود داشت. از این‌رو، آزمون تعقیبی LSD اجرا گردید و نتایج آن نشان داد که در معیار سودمندی، بین دانشجویان مقاطع کارشناسی و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۰۳$) و کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۱۵$) اختلاف معنی‌داری بود.

انجام پژوهش‌هایی در این راستا، می‌تواند مسیر جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت را شفاف و جزییات بیشتری از آن را نمایان کند. همچنین، آگاهی کاربر از عدم قطعیت ناشی از جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت و افزایش سطح اضطراب، می‌تواند برای وی روشنگری داشته باشد.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی و جامعه تحقیق متشکل از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بود. تعداد کل دانشجویان، ۵۲۶۷ نفر و حجم نمونه بر اساس فرمول Cochran، ۳۵۸ نفر به دست آمد. نمونه‌ها به روش طبقه‌ای نسبی انتخاب و به صورت تصادفی در پژوهش حضور داشتند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، سه پرسش‌نامه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایرکنندریا بود. پرسش‌نامه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت با ۲۰ سؤال بر اساس مدل پذیرش فن‌آوری Davis و همکاران در سال ۱۹۸۹ (۱۷) طراحی گردید. معیارهای این پرسش‌نامه شامل «سودمندی درک شده، سهولت استفاده، نگرش کاربران نسبت به استفاده و تصمیم به استفاده» می‌باشد. امتیازدهی از طریق طیف لیکرت پنج گزینه‌ای خیلی زیاد، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۴، متوسط، امتیاز ۳، کم، امتیاز ۲ و خیلی کم، امتیاز ۱ صورت گرفت. پایایی ابزار با استفاده از آلفای $۰/۹۵$ (۱۸) و $۰/۸۵$ (۱۹) کاملاً مطلوب گزارش گردید.

پرسش‌نامه تحمل عدم قطعیت توسط Carleton و همکاران با ۱۲ سؤال در سال ۲۰۰۷ ارائه شد (۲۰). این ابزار دارای دو بعد آینده‌نگر و بازدارنده می‌باشد. امتیازدهی بر اساس طیف لیکرت خیلی زیاد، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۴، متوسط، امتیاز ۳، کم، امتیاز ۲ و خیلی کم، امتیاز ۱ انجام گرفت. اعتبار ابزار با استفاده از ضریب Cronbach's alpha، $۰/۹۳$ (۴) و در نسخه فارسی با Cronbach's alpha، $۰/۸۸$ کاملاً مطلوب گزارش گردید (۲).

نسخه کوتاه شده مقیاس شدت سایرکنندریا شامل ۱۲ سؤال توسط McElroy و همکاران از چهار بعد «افراط، تداخل یا اجبار، اضطراب و پریشانی و اطمینان مجدد» تشکیل شده است (۲۱). نمره‌دهی بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه‌ای (خیلی زیاد، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۴، متوسط، امتیاز ۳، کم، امتیاز ۲ و خیلی کم، امتیاز ۱) می‌باشد. پایایی ابزار در نسخه فارسی با ضریب Cronbach's alpha، $۰/۹۱$ (۲)، در نسخه ترکی با ضریب Cronbach's alpha، $۰/۹۱$ (۲۲) و در نسخه آلمانی با ضریب Cronbach's alpha، $۰/۸۲$ (۲۳) کاملاً مطلوب گزارش شد.

به منظور بررسی روایی صوری و محتوایی، از نظر استادان گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز استفاده و پایایی پرسش‌نامه‌ها در جامعه پایلوت ۵۰ نفری سنجیده شد. پرسش‌نامه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت با ضریب Cronbach's alpha، $۰/۸۱$ و عدم قطعیت $۰/۸۵$ و سایرکنندریا $۰/۸۶$ کاملاً مطلوب بود.

از آزمون‌های آماری توصیفی، Kolmogorov-Smirnov جهت بررسی نرمال بودن توزیع، آزمون t گروه‌های مستقل و Levene جهت مقایسه گروه‌ها، آزمون‌های z، ANOVA و تعقیبی Least significant difference (LSD) جهت مقایسه بیش از دو گروه، ضریب همبستگی Spearman جهت بررسی روابط بین متغیرها و رگرسیون با روش ورود جهت بررسی شدت رابطه استفاده گردید. در نهایت، داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ (version 26, IBM Corporation, Armonk, NY) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش، کد اخلاقی (IR.AJUMS.REC.1398.740) از کمیته ملی اخلاق در

جدول ۲: مقایسه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و

سایر کندریا به تفکیک مقطع تحصیلی

مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F	مقدار P
۰/۵۴۲	۰/۲۷۱	۳/۷۰۱	۰/۰۴۶
۰/۱۶۳	۰/۰۸۲	۰/۳۰۸	۰/۷۴۲
۰/۴۵۷	۰/۲۲۹	۱/۳۴۸	۰/۳۰۸

نتایج در خصوص ابعاد سایر کندریا نشان داد که مدل رگرسیونی در دو بعد افراط و اطمینان مجدد، معنی‌دار می‌باشد. بعد افراط در سایر کندریا می‌تواند ۴۹ درصد و بعد اطمینان مجدد می‌تواند ۲۲/۵ درصد از تغییرات جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت را پیش‌بینی نماید.

بحث

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بالاترین میانگین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، به دانشجویان پسر و مقاطع تحصیلی دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی اختصاص داشت. این یافته‌ها با نتایج مطالعات بیگدلی و همکاران (۲۴)، صلح‌جو و همکاران (۲۵)، قاسمی و همکاران (۲۶) و صباغی نژاد و همکاران (۲۷) هم‌راستا می‌باشد. از جمله دلایل این اختلاف، می‌توان به ماهیت درون‌گرا بودن بیشتر مردان اشاره کرد. به نظر می‌رسد دانشجویان دختر بیشتر اطلاعات سلامت خود را از منابع دیگری مانند پرسش از دوستان، خانواده و... کسب می‌کنند. اغلب دانشجویان اعتقاد داشتند که استفاده از اینترنت برای کسب اطلاعات سلامت سودمند است که می‌تواند نشان دهنده نگرش مثبت آنان باشد.

در بررسی عدم قطعیت، بعد بازدارنده میانگین بالاتری به خود اختصاص داد و اختلاف معنی‌داری بین زنان و مردان و بین مقاطع مختلف تحصیلی مشاهده نشد و از این منظر با نتایج تحقیق Chowdhury و همکاران که جنسیت و تحصیلات را در عدم قطعیت مؤثر دانسته بودند (۲۸)، همسو نبود؛ بدین معنی که فرد ممکن است به دنبال تجربه ناخوشایند حاصل از عدم قطعیت، در عملکرد خود دچار نقصان و بازدارندگی شود.

در بررسی سایر کندریا، بالاترین میانگین مربوط به بعد اجبار با میانگین کمترین میانگین مربوط به بعد افراط می‌باشد و اختلاف معنی‌داری بین میانگین نمرات سایر کندریا در میان زنان و مردان و بین مقاطع مختلف تحصیلی مشاهده نگردید. بعد تداخل یا اجبار به تخریب‌های ناشی از جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت اشاره می‌کند. به عنوان مثال، جستجوی آنلاین اطلاعات مربوط به شرایط پزشکی مورد نظر کاربر، او را از بررسی مقالات آنلاین خبری، ورزشی یا تفریحی بازمی‌دارد و این امر منجر به تداخل در فرایند یا موضوعات جهت جستجوی آنلاین می‌شود؛ چه بسا کاربر مجبور شده برای رفع تردید خود، اقدام به جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت نماید و از دریافت اطلاعات عمومی و یا سرگرمی بازمانده است. بعد اضطراب و پریشانی ماهیتی ذهنی دارد و شامل احساسات هیجانی مرتبط با جستجو می‌شود. به عنوان مثال، پس از جستجوی آنلاین اطلاعات مربوط به علامت‌های بدنی یا حالت‌های پزشکی ادراک شده توسط کاربر، احساس ناخوشایندی به او دست می‌دهد و این امر منجر به تداخلات احساسی در وی می‌شود.

در معیار سهولت استفاده، اختلاف معنی‌داری بین دانشجویان مقاطع کارشناسی و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۰۹$) و کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۳۴$) مشاهده گردید. در معیار نگرش، بین دانشجویان مقاطع کارشناسی و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۰۵$) و کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۰۳$) اختلاف معنی‌داری وجود داشت. در معیار تصمیم به استفاده، اختلاف معنی‌داری بین دانشجویان مقاطع کارشناسی و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۰۱$) و کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای ($P = ۰/۰۰۳$) مشاهده شد. نتایج مربوط به تبیین رابطه جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا با استفاده از همبستگی، در جدول ۳ ارائه شده است.

بر اساس یافته‌ها، رابطه بین متغیرهای جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا، مستقیم و معنی‌دار بود. سپس با استفاده از رگرسیون خطی ساده، به بررسی تأثیرپذیری این متغیرها از یکدیگر و نقش آن‌ها پرداخته شد. نتایج به دست آمده نشان دهنده وابستگی جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت به عدم قطعیت و سایر کندریا می‌باشد. بر اساس مقدار $R(۰/۷۳)$ ، میزان همبستگی بین متغیرها در این مدل، $۰/۷۳$ بود که بیان‌کننده همبستگی مطلوب و بالای متغیرها است. با توجه به مقدار $R^2(۰/۴۳۰)$ ، عدم قطعیت و سایر کندریا می‌توانند تا ۴۳ درصد از تغییرات جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت را پیش‌بینی کنند. گزارش آزمون ANOVA جهت معنی‌دار بودن کلی مدل رگرسیونی، مقدار F ، $۵/۱۴۸$ و $P = ۰/۰۳۲$ گزارش گردید که حاکی از تأیید روابط می‌باشد. از این‌رو، باید گفت که عدم قطعیت و سایر کندریا، بر جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت تأثیر مستقیم و مثبتی داشت.

بر اساس داده‌های جدول ۴، مقدار بتا برای عدم قطعیت، $۰/۵۱۷$ و برای سایر کندریا، $۰/۵۳۲$ گزارش شد و این مقدار برای هر دو متغیر معنی‌دار بود. سپس تحلیل رگرسیونی بیشتری به تفکیک ابعاد هر متغیر به روش Enter انجام گرفت. نتایج در خصوص ابعاد عدم قطعیت نشان داد که عدم قطعیت دانشجویان از رخدادهای پیش‌رو، می‌تواند ۳۱ درصد منجر به افزایش جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت توسط وی گردد.

جدول ۳: نتایج همبستگی جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایر کندریا

جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت	عدم قطعیت	سایر کندریا
جستجوی آنلاین اطلاعات	ضریب همبستگی	-
مقدار P (2-tailed)	۰/۲۵۲	۰/۴۴۴
عدم قطعیت	ضریب همبستگی	۰/۲۵۲
مقدار P (2-tailed)	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
سایر کندریا	ضریب همبستگی	۰/۴۴۴
مقدار P (2-tailed)	۰/۰۰۱	۱/۰۰۰

جدول ۴: گزارش ضرایب استاندارد شده متغیرها بر اساس رگرسیون

ضرایب			مقدار P	آماره f	ضرایب استاندارد بتا	ضرایب خطای استاندارد	B غیر استاندارد
ضرایب							
عدم قطعیت			۰/۰۴۹	۲/۲۷۱	۰/۵۱۷	۰/۱۷۳	۰/۳۹۳
سایبر کندریا			۰/۰۴۴	۲/۲۳۶	۰/۵۳۲	۰/۱۹۶	۰/۴۵۹

آزمایشی نیاز است.

نتیجه‌گیری

تردید و عدم قطعیت فرد در هنگام نیاز به اطلاعات سلامت و جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت ارتباط مستقیمی با یکدیگر دارد و عدم قطعیت پیش‌بینی‌کننده جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت است. از طرف دیگر، اضطراب ناشی از اطلاعات سلامت (سایبر کندریا)، منجر به جستجوی بیشتر اطلاعات سلامت توسط کاربر می‌شود. در این زمینه، کتابداران و متخصصان علم اطلاعات و سایر دست‌اندرکاران تولید محتوا در فضای وب، می‌توانند در راستای تأمین اطلاعات معتبر و مبتنی بر شواهد تلاش نمایند. نتایج مطالعه حاضر نشان دهنده ضرورت وجود کتابدار بالینی به ویژه در کتابخانه‌های فعال در حوزه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

پیشنهادها

پیشنهاد می‌گردد کتابداران پزشکی در خصوص صحت و اعتبار اطلاعات سلامت به ویژه در فضای وب حضور فعال‌تری داشته باشند. همچنین، فعالیت کتابداران بالینی در راندهای پزشکی و تعامل با متخصصان حوزه بهداشت و سلامت با در نظر گرفتن عوامل مؤثر بر جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت صورت گیرد.

تشکر و قدردانی

پژوهش حاضر برگرفته از طرح تحقیقاتی با شماره U-98218، مصوب دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز می‌باشد که تحت حمایت این دانشگاه انجام شد.

تضاد منافع

در انجام پژوهش حاضر، نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافی نداشته‌اند.

در بررسی رابطه بین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایبر کندریا، نتایج نشان داد که رابطه بین جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت، عدم قطعیت و سایبر کندریا، مستقیم و معنی‌دار می‌باشد. نتایج پژوهش حاضر در این زمینه با یافته‌های مطالعات Fergus و Dolan (۶)، Norr و همکاران (۱۶) و McMullan و همکاران (۵) مطابقت داشت.

در تحقیق حاضر، سایبر کندریا و عدم قطعیت به عنوان دو عامل مؤثر بر جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت شناسایی شد. از جمله نکاتی که در این راستا می‌توان به آن توجه کرد، ماهیت متفاوت این متغیر از دو متغیر دیگر است. جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت به یک فعل و رفتار بر می‌گردد، اما سایبر کندریا و عدم قطعیت ماهیتی ذهنی دارند. ذهنیت بر کنش مقدم است و همواره قبل از انجام هر رفتاری، ذهن انسان با اطلاعات درگیر می‌باشد. در صورت عدم دریافت اطلاعات صحیح و معتبر، کنش و رفتار انسان نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد. از آنجایی که تردید و عدم قطعیت فرد در موقعیت‌هایی که نیاز به کسب اطلاعات سلامت دارد، با میزان جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت ارتباط مستقیمی دارد، هر قدر افراد بیشتر در معرض اطلاعات صحیح قرار گیرند، کمتر دچار تردید می‌شوند و همچنین، توانایی بهتری در تشخیص اعتبار اطلاعات خواهند داشت. از طرف دیگر، اضطراب ناشی از اطلاعات سلامت (سایبر کندریا)، منجر به جستجوی بیشتر اطلاعات سلامت توسط کاربر می‌شود. بنابراین، فرایند صحیح جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت یا اطلاع‌یابی سلامت، می‌تواند در تأمین آرامش فردی نقش مهمی داشته باشد.

هنگامی که فردی با نیاز اطلاعاتی مواجه است، تلاش می‌کند با کسب اطلاعات، نیاز خود را برطرف نماید. اگرچه نتایج پژوهش حاضر حاکی از مؤثر بودن عدم قطعیت و سایبر کندریا در جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت بود، اما با توجه به مقطعی بودن پیمایش، محدودیت‌های روش‌های پرسش‌نامه‌ای، نوع جامعه مورد مطالعه، توجه به متغیرهای زمینه‌ای و... به نظر می‌رسد به منظور اثبات روابط گزارش شده، به تحقیقات بیشتر و روش‌های پژوهشی متفاوت مانند

References

1. Fergus TA. Anxiety sensitivity and intolerance of uncertainty as potential risk factors for cyberchondria: A replication and extension examining dimensions of each construct. *J Affect Disord* 2015; 184: 305-9.
2. Karsazi H, Nasiri M, Osfouri M, Mahmood Alilou M. Prediction of cyberchondria based on components of anxiety sensitivity and intolerance of uncertainty among students of Tabriz universities in 2015. *J Shahrekord Univ Med Sci* 2016; 18(4): 46-56. [In Persian].
3. Starcevic V, Berle D. Cyberchondria: Towards a better understanding of excessive health-related Internet use. *Expert Rev Neurother* 2013; 13(2): 205-13.
4. Fergus TA. Cyberchondria and intolerance of uncertainty: Examining when individuals experience health anxiety in response to Internet searches for medical information. *Cyberpsychol Behav Soc Netw* 2013; 16(10): 735-9.
5. McMullan RD, Berle D, Arnaez S, Starcevic V. The relationships between health anxiety, online health information seeking, and cyberchondria: Systematic review and meta-analysis. *J Affect Disord* 2019; 245: 270-8.
6. Fergus TA, Dolan SL. Problematic internet use and internet searches for medical information: the role of health anxiety. *Cyberpsychol Behav Soc Netw* 2014; 17(12): 761-5.

7. Baumgartner SE, Hartmann T. The role of health anxiety in online health information search. *Cyberpsychol Behav Soc Netw* 2011; 14(10): 613-8.
8. Belkin NJ. Anomalous states of knowledge as a basis for information retrieval. *Canadian Journal of Information Science* 1980; 5(1): 133-43.
9. Kuhlthau CC. A Principle of uncertainty for information seeking. *J Doc* 2022; 49(4): 339-55.
10. Wilson TD. Models in information behaviour research. *J Doc* 1999; 55(3): 249-70.
11. Wilson T, Ford N, Ellis D, Foster A, Spink A. Information seeking and mediated searching: Part 2. Uncertainty and its correlates. *J Am Soc Inf Sci Tec* 2002; 53(9): 704-15.
12. Azami M, Amini S, Sadatmoosavi A, Ahmadi NS. Evaluation and analysis of uncertainty in the information seeking behavior of medical post-graduate students. *J Med Dent Sci* 2018; 6(3): 123-34.
13. Anderson T. Uncertainty in action: Observing information seeking within the creative processes of scholarly research. *Information Research* 2006; 12(1): 283.
14. Mcgee JE, Sawyerr OO. Uncertainty and information search activities: A study of owner-managers of small high-technology manufacturing firms. *J Small Bus Manag* 2003; 41(4): 385-401.
15. Chowdhury S, Gibb F, Landoni M. Uncertainty in information seeking and retrieval: A study in an academic environment. *Inf Process Manage* 2011; 47(2): 157-75.
16. Norr AM, Capron DW, Schmidt NB. Medical information seeking: impact on risk for anxiety psychopathology. *J Behav Ther Exp Psychiatry* 2014; 45(3): 402-7.
17. Davis FD, Bagozzi RP, Warshaw PR. User acceptance of computer technology: a comparison of two theoretical models. *Manage Sci* 1989; 35(8): 982-1003.
18. Ahadzadeh A, Pahlevan Sharif S. Online health information seeking among Malaysian women: Technology acceptance model perspective. *Search* 2017; 9(1): 47-70.
19. Esmaili M, Toloie A, Eshlaghi A, Pour Ebrahimi A, Esmaili R. Study on feasibility and acceptance of implementation of Technology Acceptance Model of Davis in staff of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. *Pejouhandeh* 2013; 18(1):40-5. [In Persian].
20. Carleton RN, Norton MA, Asmundson GJ. Fearing the unknown: A short version of the Intolerance of Uncertainty Scale. *J Anxiety Disord* 2007; 21(1): 105-17.
21. McElroy E, Kearney M, Touhey J, Evans J, Cooke Y, Shevlin M. The CSS-12: Development and validation of a short-form version of the Cyberchondria Severity Scale. *Cyberpsychol Behav Soc Netw* 2019; 22(5): 330-5.
22. Selvi Y, Turan S, Sayin A, Boysan M, Kandeger A. The Cyberchondria Severity Scale (CSS): Validity and reliability study of the Turkish version. *Sleep Hypn* 2018; 20(4): 241-6.
23. Barke A, Bleichhardt G, Rief W, Doering BK. The Cyberchondria Severity Scale (CSS): German validation and development of a short form. *Int J Behav Med* 2016; 23(5): 595-605.
24. Bigdeli Z, Hayati Z, Heidari GR, Jowkar T. Place of internet in health information seeking behavior: Case of young internet users in Shiraz. *Human Information Interaction* 2016; 3(1): 68-78. [In Persian].
25. Solhjoo N, Naghshineh N, Fahimnia F. The Internet and pet health: Case study of online health information seeking behavior of pet owners. *Information Systems and Services* 2017; 6(1-2): 1-16. [In Persian].
26. Ghasemi AH, Komeili Sani H, Saki Malehi A, Tumari S. The search for health information on the net among undergraduate female students at Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. *Educational Development of Jundishapur* 2017; 7(4): 318-24. [In Persian].
27. Sabaghinejad Z, Baji F, Vejdani M. Online health information seeking behavior among pregnant women referred to Alzahra Hospital, Ahvaz City, Iran. *Health Inf Manage* 2021; 18(1): 33-8. [In Persian].
28. Chowdhury S, Gibb F, Landoni M. A model of uncertainty and its relation to information seeking and retrieval (IS&R). *J Doc* 2014; 70(4): 575-604.

The Relationship between Online Search on Health Information, Uncertainty, and Cyberchondria among Students

Zivar Sabaghinejad¹, Reza Poursavari², Amin Koraei³

Original Article

Abstract

Introduction: Online health information seeking can be related to several factors. The present study was conducted to underline the importance of two factors of uncertainty and cyberchondria.

Methods: This study was a descriptive survey in which the study population consisted of students of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran, from different academic levels. A sample of 358 individuals was selected and 286 individuals participated in the study. The data collection instruments included three questionnaires whose reliability was recalculated in this study. The online health information seeking questionnaire with alpha of 0.81, uncertainty with 0.85, and cyberchondria with 0.86.

Results: Findings showed that the average of online health information seeking among males was higher than in females (the difference was significant). Besides, MD and master students had a higher average than others. There was no significant difference in the mean of uncertainty and cyberchondria in terms of gender and academic levels. There was a significant relationship between online search for health information, uncertainty, and cyberchondria. Using regression, it was found that uncertainty and cyberchondria were the predictors of online search for health information.

Conclusion: Uncertainty and skepticism about information, as well as anxiety about facing health information (cyberchondria) increase students' online health information seeking.

Keywords: Cyberchondria; Information Seeking Behavior; Information Sciences; Uncertainty

Received: 03 Oct., 2021

Accepted: 05 Dec., 2021

Published: 06 Dec., 2021

Citation: Sabaghinejad Z, Poursavari R, Koraei A. **The Relationship between Online Search on Health Information, Uncertainty, and Cyberchondria among Students.** Health Inf Manage 2021; 18(5): 210-5.

Article resulted from MSc thesis No. 98218 funded by Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences.

1- Assistant Professor, Knowledge and Information Science, Department of Medical Library and Information Sciences, School of Allied Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

2- MSc Student, Medical Library and Information Sciences, Department of Medical Library and Information Sciences, School of Allied Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

3- Assistant Professor, Counseling, Department of Psychology, School of Educational Sciences and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran

Address for correspondence: Zivar Sabaghinejad; Assistant Professor, Knowledge and Information Science, Department of Medical Library and Information Sciences, School of Allied Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

Email: saba.darya@gmail.com